

18. mars 2026

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Fjármálaáætlun Þjóðhagsráð

| Stjórnarráð Íslands

| Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Samantekt

1. Í ríkisfjármálum er stefnt að því að **ríkissjóður skili afgangi árið 2027** í fyrsta sinn frá 2018 og að afgangur fari vaxandi. Mikilvægt er að sú stefnumörkun nái fram að ganga.
2. Hagstjórnin og aðilar vinnumarkaðar ganga í takt og eru að **ná mikilvægum árangri**, þótt hann komi hægar fram en vonir stóðu til.
3. Eina leiðin að bættum lífskjörum er að skapa skilyrði fyrir lækkun vaxta með **varanlegum árangri í baráttunni gegn verðbólgu**.

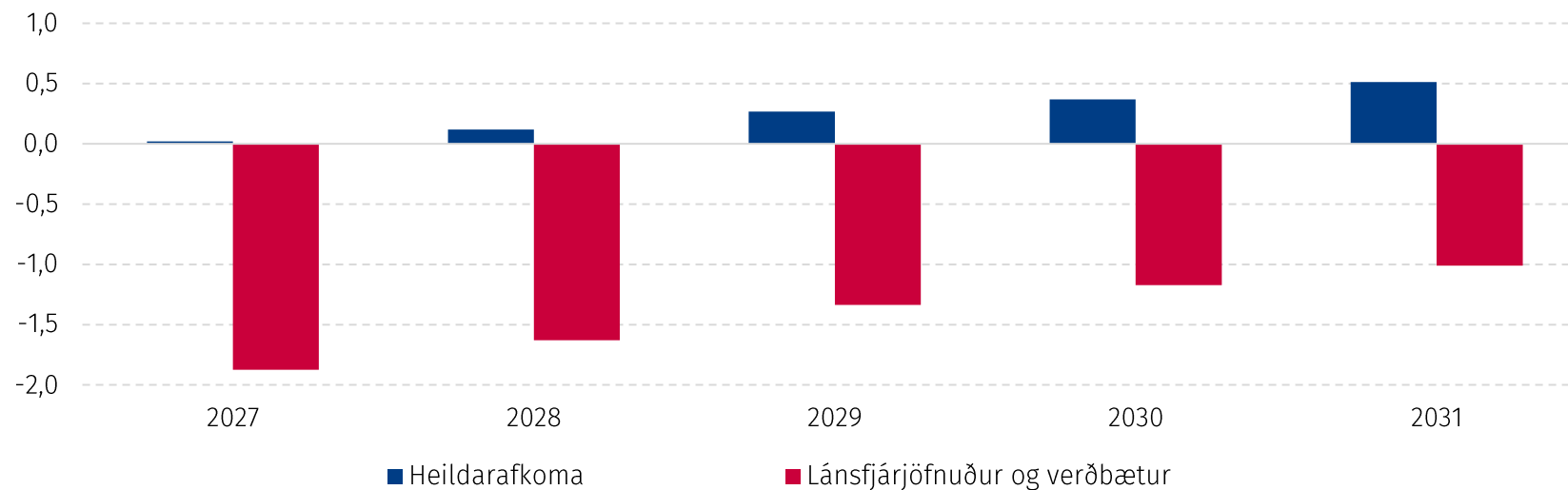
**Mikilvægt er að stefnumörkun í
ríkisfjármálum nái fram að ganga**

Fjármálaáætlun gerir ráð fyrir hallalausum ríkisrekstri í fyrsta sinn frá 2018

Lánsfjárjöfnuður, sem ræður skuldaþróun, er enn töluvert neikvæður

Skuldaþróun ræðst af lánsfjárjöfnuði ásamt verðbótum sem batnar en er enn talsvert neikvæður á tímabilinu

% af VLF

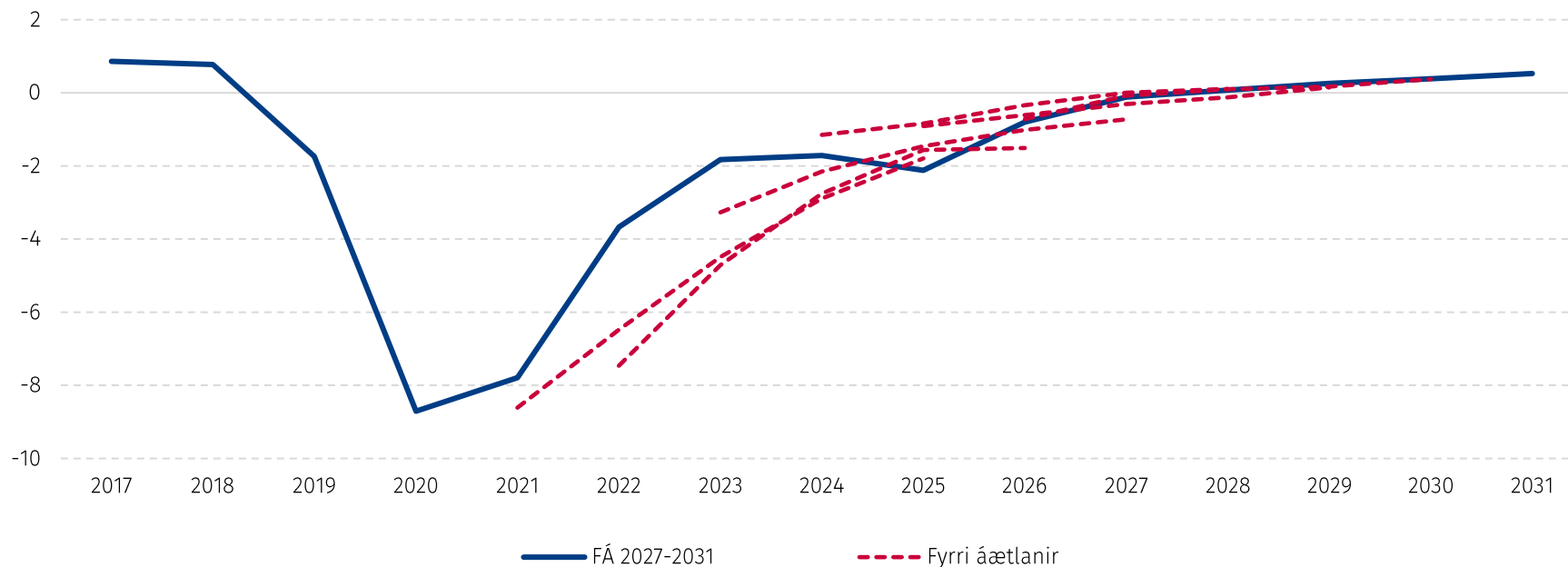

Trúverðugleiki áætlana stjórnvalda er lykilatriði

Íslensk stjórnvöld hafa ítrekað gert það sem þau hafa sagst ætla að gera. Í því felst verðmætur trúverðugleiki.

Heildarjöfnuður hins opinbera

% af VLF

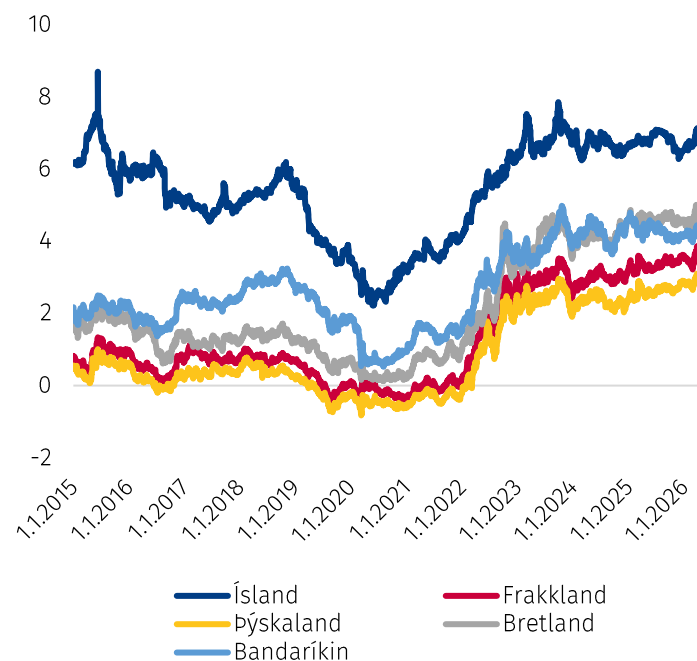

Markaðir um allan heim eru að verða næmari gagnvart stefnu í ríkisfjármálum

Markaðir bregðast í vaxandi mæli við frávikum frá ríkisfjármálastefnu með hærri vöxtum, óháð ákvörðunum seðlabanka

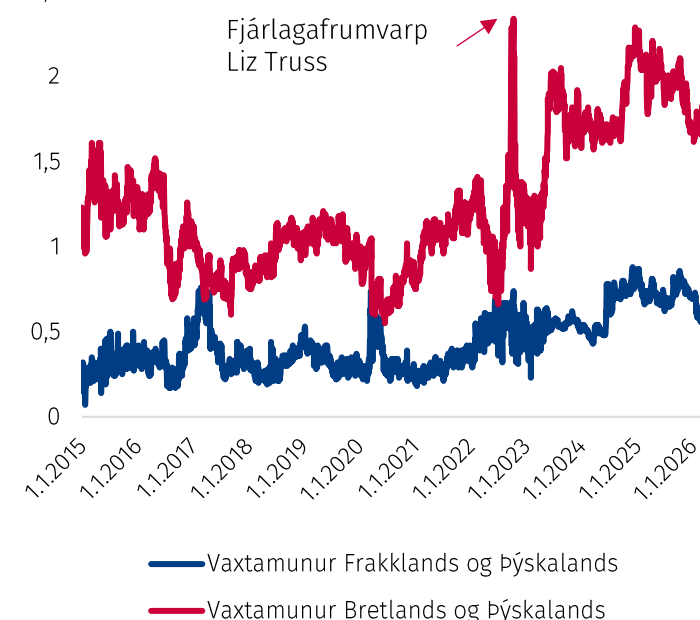
Langtímavextir hafa hækkað um allan heim

Ávöxtunarkrafa 10 ára ríkisbréfa, %

Ríkjum er í vaxandi mæli refsað fyrir hallarekstur og háar skuldir

Álag breskra og franska 10 ára ríkisbréfa á sambærileg þýsk bréf, %
2,5

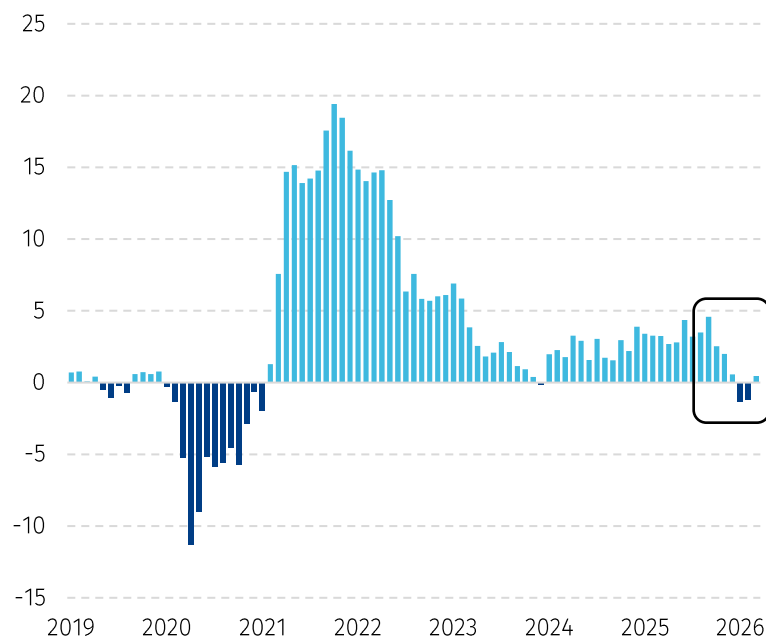
Hagstjórnin gengur í takt og er að ná árangri

Hagstjórnin er að ná árangri

Innlend eftirspurn – sá þáttur efnahagsaðstæðna sem hagstjórnin getur haft áhrif á – vex nú hægar en áður, eins og óhjákvæmilega þarf til þess að ná verðstöðugleika.

Hagkerfið kólnaði í vetur

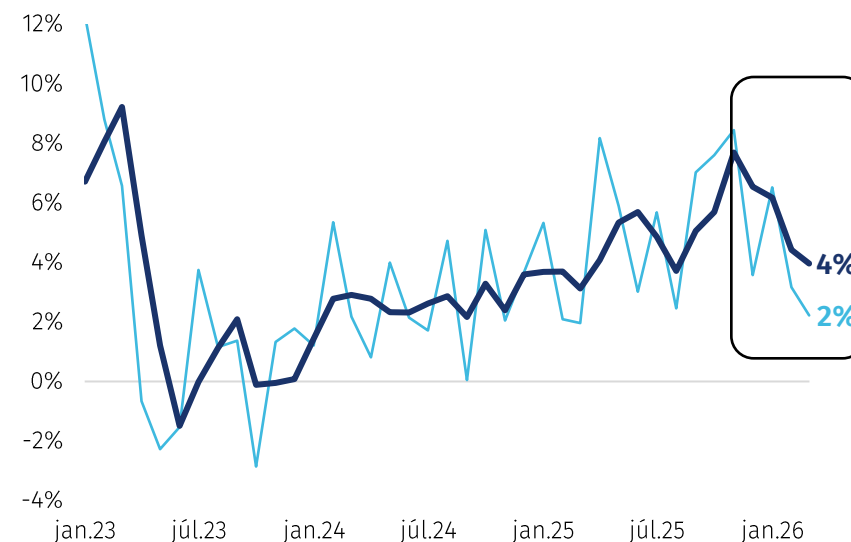
Sameiginlegt merki hagtalna, breyting milli ára

Merki um að hægt hafi á vexti einkaneyslu eftir þrótt í fyrra

Velta íslenskra greiðslukorta að raunvirði

— Vöxtur milli ára — 3 mánaða meðaltal

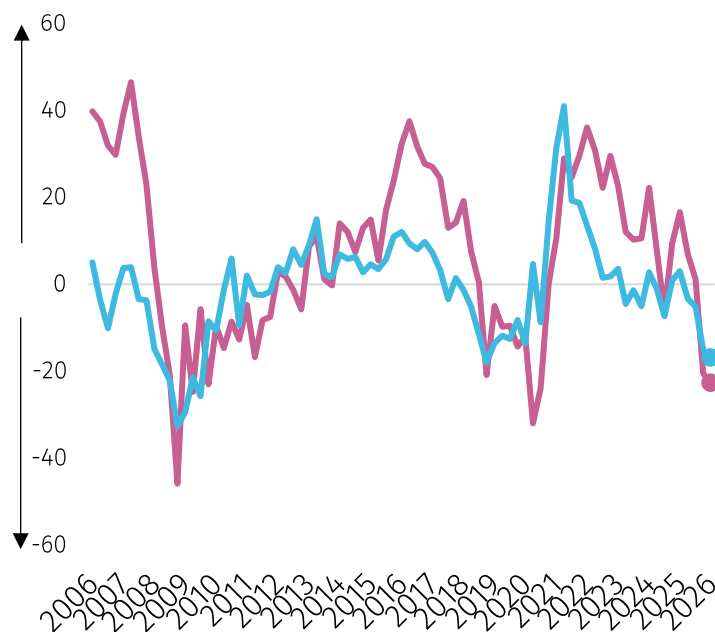
Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið, Seðlabanki Íslands. Vinstri mynd: Samsettur vísir sem byggir á mörgum hagtölum. Ekki ætlað að spá um eða líkja eftir hagvexti samkvæmt þjóðhagsreikningum, en vísirinn er kvarðaður þannig að hann hafi sama meðaltal og staðalfrávik eins og hagvöxtur. Hægri mynd: Leiðrétt fyrir breyttri gjaldtöku vegna aksturs og eldsneytis í janúar.

Hagstjórnin er að ná árangri

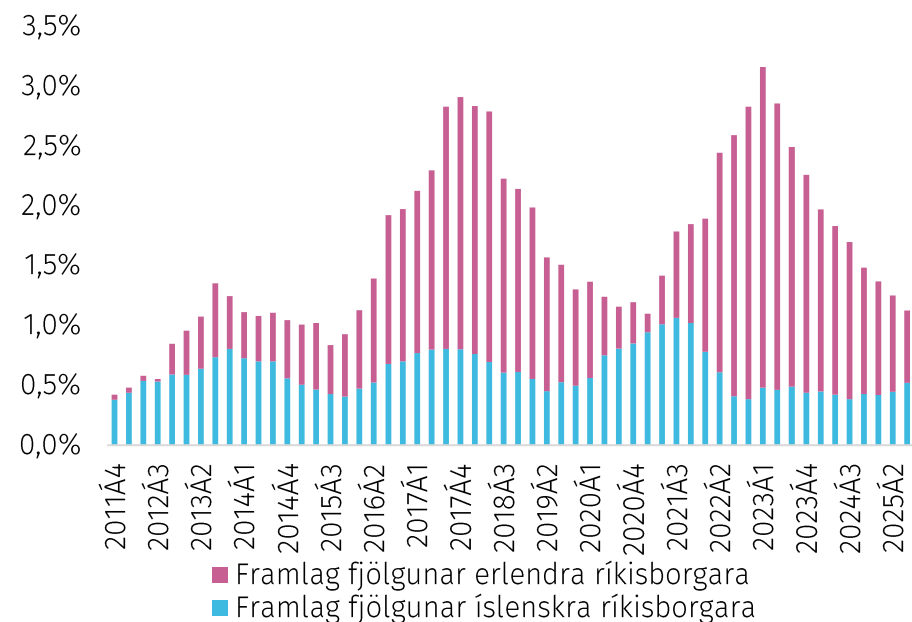
Innlend eftirspurn – sá þáttur efnahagsaðstæðna sem hagstjórnin getur haft áhrif á – vex nú hægar en áður, eins og óhjákvæmilega þarf til þess að ná verðstöðugleika.

Atvinnuástand næstu 6 mánuði

Mat **heimila** og **fyrirtækja**

Aðlögun hagkerfisins hingað til átt sér stað með hratt minnkandi **fólksfjölgun**

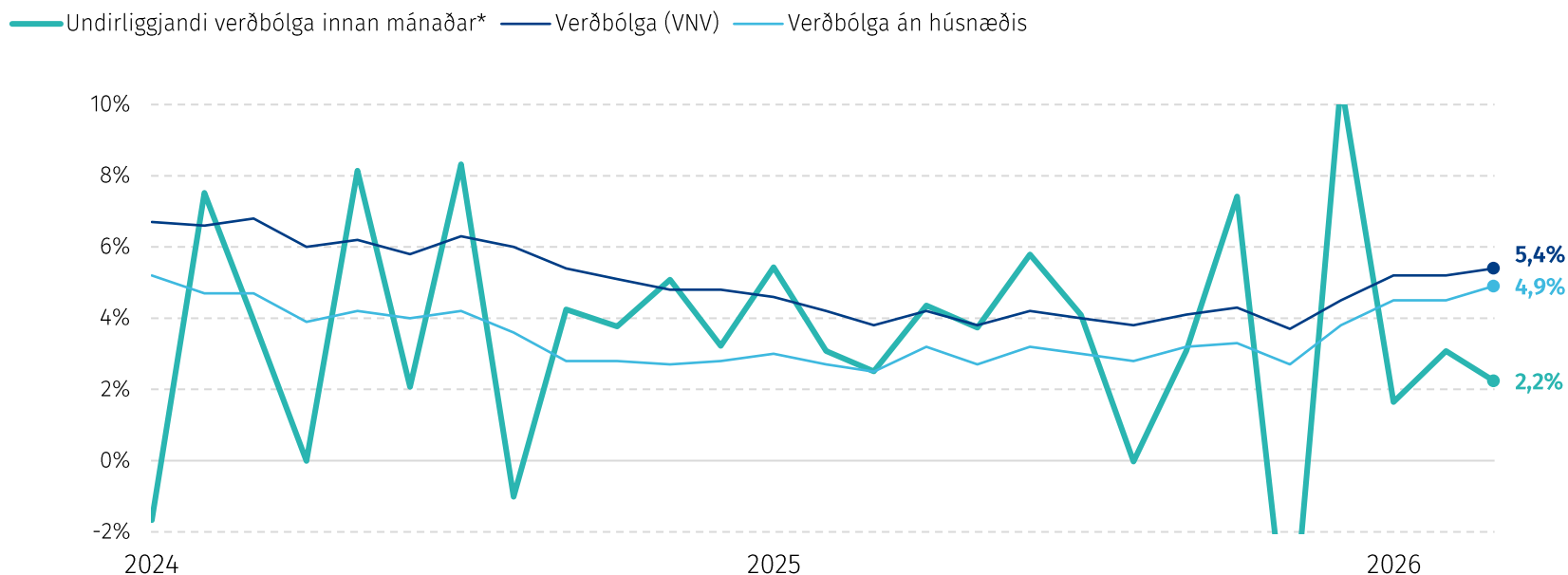

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið, Seðlabanki Íslands. Vinstri mynd: Samsettur vísir sem byggir á mörgum hagtölum. Ekki ætlað að spá um eða líkja eftir hagvexti samkvæmt þjóðhagsreikningum, en vísirinn er kvarðaður þannig að hann hafi sama meðaltal og staðalfrávik eins og hagvöxtur. Hægri mynd: Leiðrétt fyrir breyttri gjaldtöku vegna aksturs og eldsneytis í janúar.

Undirliggjandi verðbólga hefur ekki aukist eins mikið og VNV gefur til kynna

Verðbólguhorfur hafa hins vegar ótvírætt versnað með átökunum í Mið-Austurlöndum

Á mikilvæga mælikvarða hefur **undirliggjandi verðbólga** þó verið hófleg allra síðustu mánuði

Heimild: Seðlabanki Íslands, fjármála- og efnahagsráðuneytið (vinstri mynd), Hagstofa Íslands og fjármála- og efnahagsráðuneytið (hægri mynd). *Hækkun kjarnavísitölu 4 innan mánaðarins, árstíðaleiðrétt á ársgrunni, og án flugfargjalda, hitaveitu og nýrra bíla.

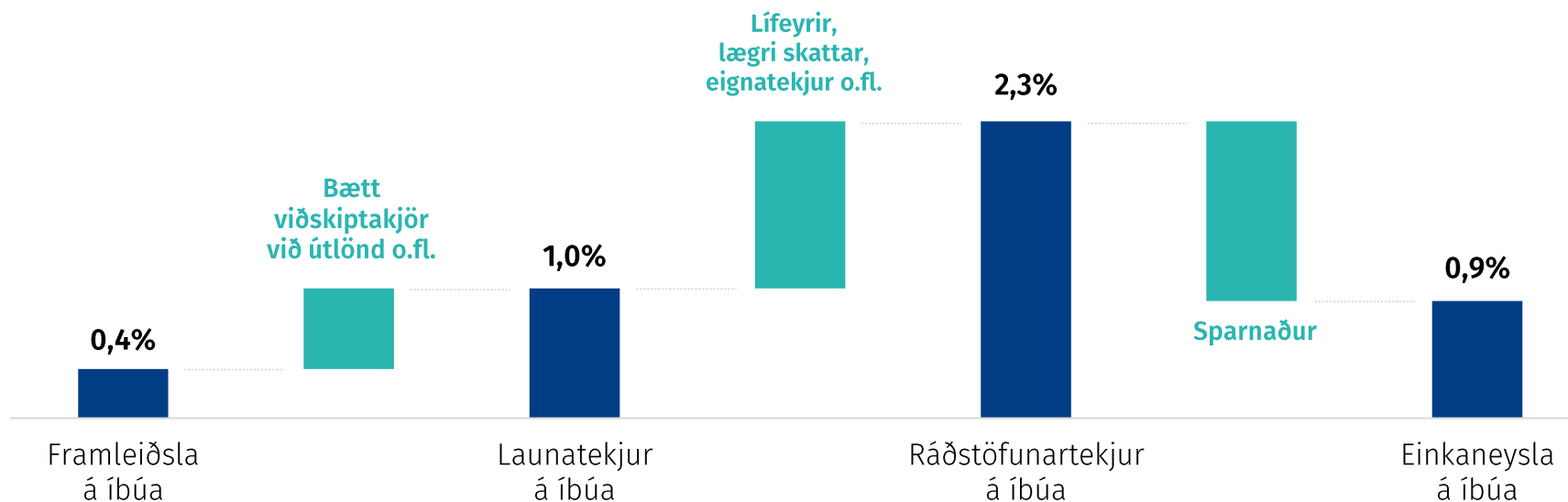
Kaupmáttur ráðstöfunartekna skýrist ekki nema að litlu leyti af vexti verðmætasköpunar

Auka þarf verðmætasköpun til að auka kaupmátt

Tekjur heimila hafa aukist miklu meira en framleiðsla hagkerfisins undanfarin ár. Það verður ekki til lengdar.

Framleiðsla og tekjur 2017-2025

Árlegur meðalvöxtur á raunvirði

28. apríl 2026

| **Stjórnarráð Íslands**
Fjármála- og efnahagsráðuneytið